

Ansvarsforhold ved transfusjon i kommunehelsetjenesten

Dokumentet er distribuert til: Kun elektronisk

1. FORMÅL OG OMFANG

Formålet er å klargjøre ansvarsforhold i forbindelse med transfusjoner i kommunehelsetjenesten. Prosedyren beskriver blant annet krav til opplæring og samhandling for å sikre trygg og korrekt transfusjon i henhold til Blodforskriften.

Prosedyren gjelder leger og sykepleiere i institusjoner som rekvirerer, mottar og utfører transfusjon av erytrocyttkonsentrat sendt fra Sykehuset Telemark HF (STHF).

2. DEFINISJONER

Transfusjon: Infusjon av blod (erytrocyttkonsentrat) og blodprodukter

Erytrocyttkonsentrat: Konsentrat av erytrocytter i SAGMAN-løsning

Pretransfusjonsprøve: blodprøve som tas i forkant av transfusjon, og som brukes til blodtyping og antistoffscreening, evt. også antistoffutredning og forlikelighetstesting.

Avtale: Beskriver ansvarsforhold og økonomiske betingelser mellom STHF og hver enkelt kommune.

3. ANSVAR OG MYNDIGHET

Tema	Ansvar og oppgaver i kommunehelsetjenesten	Ansvar og oppgaver for Sykehuset Telemark HF
Avtaler mellom STHF og kommunehelsetjenesten	Godkjenne og signere avtalene	Utarbeide og signere avtalene
Pretransfusjonsprøver	Aktuell institusjon har ansvar for at pretransfusjonsprøver blir tatt i henhold til ID: 9935 «Transfusjon av erytrocyttkonsentrat i kommunehelsetjenesten»	Utarbeide og vedlikeholde prosedyre som beskriver prøvetaking og identitetssikring av pretransfusjonsprøver i kommunehelsetjenesten, samt gjøre prosedyren tilgjengelig for brukerne

Rekvirering	Lege i kommunehelsetjenesten	Utarbeide og vedlikeholde skjema for rekvirering av erytrocyttkonsentrat for transfusjon i kommunehelsetjenesten. samt gjøre skjema tilgjengelig for brukerne
Transport av blodprodukt	Kontakte blodbanken for å avtale transport	Blodbanken vurderer den mest hensiktsmessige transportmåten, og avtaler transport med Avdeling for pasientreiser eller Seksjon for transport
Internkontroll	Kommunene har ansvar for internkontroll for å sikre at blodtransfusjon planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med forskrifter, lovverk og prosedyrer Kommunene må være tilgjengelig for revisjon fra STHF	Utarbeidelse og vedlikeholde prosedyre som beskriver transfusjon i kommunehelsetjenesten Internkontroll i egen virksomhet Utføre revisjon av transfusjonsvirksomheten i kommunehelsetjenesten
Opplæring	Sørge for at sykepleier som skal transfundere får nødvendig dokumentert opplæring i transfusjonsrutiner. Videre opplæring av sykepleiere og leger i transfusjonsrutiner	Opplæring av sykepleier i: • Prøvetaking • Transfusjonsrutiner
Prosedyrer	Sørge for å være oppdatert på gjeldende prosedyrer	Utarbeide og oppdatere gjeldende prosedyrer og informere kommunehelsetjenesten ved endringer
Dokumentasjon	Dokumentasjon som beskrevet i ID: 9935 «Transfusjon av erytrocyttkonsentrat i kommunehelsetjenesten»	Dokumentasjon som beskrevet i ID: 9935 «Transfusjon av erytrocyttkonsentrat i kommunehelsetjenesten»
Utilsiktede hendelser/avvik	Behandle utilsiktede hendelser/avvik ifm. transfusjon iht. retningslinjer.	Melde eventuelle utilsiktede hendelser ifm. transfusjon til Hemovigilans

Økonomi	Betaler for blodprodukter	Fakturerer for blodprodukter
---------	---------------------------	------------------------------

4. BESKRIVELSE/UTFØRELSE

4.1. Kvalitet

Krav til kvalitet er den samme enten transfusjonen foregår i sykehus eller utenfor sykehus.

4.2. Opplæring og godkjenning

Ansvar i kommunehelsetjenesten: Hver institusjon må påse at sykepleiere som skal utføre transfusjon av blodprodukter har gjennomgått opplæringsprogrammet på Sykehuset Telemark. Hver institusjon må ha en transfusjonsansvarlig lege.

Ansvar ved Sykehuset Telemark HF: Sykehuset gir sykepleiere opplæring og godkjenning til å utføre transfusjon i egen institusjon i henhold til gjeldende prosedyrer og avtaler.

4.3. Opplæringsprogram

Følgende opplæring må være gjennomført, dokumentert og godkjent, for sykepleier i institusjon som skal utføre transfusjon:

- Teoretisk og praktisk opplæring i transfusjon i regi av Sykehuset Telemark HF.
- Prosedyrer og skjema definert på opplæringsskjema, må være lest og forstått.
- Det er krav til re-opplæring dersom man i løpet av en ett-årsperiode ikke har utført eller deltatt ved transfusjoner.

Prosedyrer og relevante skjema er tilgjengelig på sykehusets hjemmeside.

4.4. Samhandling mellom Sykehuset Telemark HF og kommunehelsetjenesten

Før transfusjon av erytrocyttkonsentrat i kommunehelsetjenesten kan gjennomføres må følgende være utført:

1. Signert avtale mellom STHF og kommunehelsetjenesten i den enkelte kommune
2. Gjennomført og dokumentert opplæring av sykepleiere i prøvetaking og transfusjonsrutiner

Blodbanken, ved tlf. 35 00 4271/35 00 4240 kontaktes for å avtale opplæring.

Blodbanken ved STHF kan kontaktes ved praktiske spørsmål vedrørende transfusjonen og utredning av en eventuell transfusjonsreaksjon.

Behandlende lege kan kontakte vakthavende lege ved avdeling for kreft og blodsykdommer på sykehuset Telemark i Skien ved spørsmål vedrørende transfusjon og eventuell transfusjonskomplikasjon.

4.5. Økonomi

Sykehuset Telemark HF fakturerer aktuell kommunehelsetjeneste kostnad for blodprodukter.

Blodprodukt faktureres i henhold til den enhver tid gjeldende pris.

Pris for blodprodukter fra blodbanken ved OUS regulerer prisnivået nasjonalt.

5. DOKUMENTASJON

Dokumentasjon som beskrevet i ID: 9935 «Transfusjon av erytrocyttkonsentrat i kommunehelsetjenesten»

Opplæring dokumenteres i opplæringsskjema.

6. REFERANSER

1. Klinisk transfusjonshåndbok, gjeldende utgave
2. Veileder for transfusjonstjenesten i Norge, gjeldende utgave.
3. Blodforskriften: Forskrift om tapping, testing, prosessering, oppbevaring, distribusjon og utlevering av humant blod og blodkomponenter og behandling av helseopplysninger i blodgiverregistre (Blodforskriften)
4. Avtale for transfusjon i kommunehelsetjenesten

ENDRINGSKONTROLL

Rev./Dato	Avsnitt	Beskrivelse av endring	Referanse
1.0/28.05.19		Ny	
1.1 og 1.2		Endret dokumentansvar	
2.0/13.05.20	3	Internkontroll: Inkludert revisjoner. Inkludert prosedyrer og informasjon om endringer Inkludert behandling av avvik	
	4.5	Inkludert regulering av pris	
3.0/26.06.20	2	Fjernet definisjonene om superbruker og helsepersonell. Benytter sykepleier istedenfor superbruker og helsepersonell i hele dokumentet.	
	4.3	Endret krav til re-opplæring fra to til ett år.	
4.0/27.10.20	4.5	Fjernet kostnad for transport	
5.0/18.01.23		Periodisk gjennomgang, ingen endringer	
6.0/07.07.25	4.4	<i>Periodisk gjennomgang.</i> <i>Endret tlf. nummer (kontakt for opplæring)</i>	

Relaterte dokumenter

- 📄 Transfusjon av erytrocyttkonsentrat i kommunehelsetjenesten
- 📄 Rekvirering av erytrocyttkonsentrat til kommunehelsetjenesten - Skjema
- 📄 Opplæringsskjema - Transfusjon av erytrocytter i kommunehelsetjenesten

Dokumentinformasjon

ID:	13391	Versjon:	6.0
Type:	Prosedyre	Modul:	Kjernevirksomhet
Forfatter:	Randi Kersten Aakre	Godkjent av:	Ann-Christin Dahl (03.08.2025)
Revideres før:	03.08.2027		
Ansvarlig enhet:	🏥 Sykehuset Telemark HF / Sykehuset Telemark / Medisinsk serviceklinikk / Avdeling for laboratoriemedisin		
Adresse:	https://kvalsys.sykehuspartner.no/#/documents/13391		